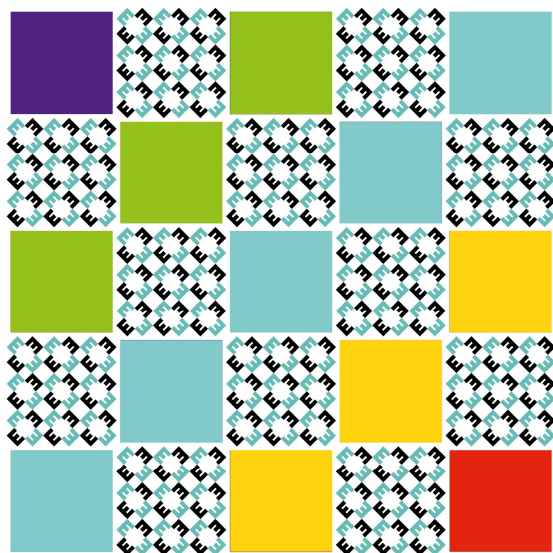

SZABADEGYHÁZA KÖZSÉG KLÍMASTRATÉGIÁJA CÉLOK, INTÉZKEDÉSEK

Szerzők: Ferenczi András, Győri Kata, Magyar László

IMPRESSZUM

Szabadegyháza Klímastratégiája

Szerzők:

Ferenczi András ENERGIACLUB - Szemléletformálás

Győri Kata, ENERGIACLUB - Kibocsátás csökkentés

Magyar László, ENERGIACLUB - Klímaadaptáció

Közreműködtetők:

Köszönetnyilvánítás: az klímastratégiához nyújtott információkat és ötleteket köszönjük:

Szabadegyháza Község Klímastratégiáját Szabadegyháza Község Közgyűlése 2020. ....-én hozott ..../2020. (...) számú határozatával jóváhagyta.

ENERGIACLUB, 2020.

Minden jog fenntartva.

Az adatok közzétételére a „Nevezd meg! - Ne add el! - Ne változtasd!” licenccel rendelkező szerzők engedélyével történik.

TARTALOM

SZABADEGYHÁZA KÖZSÉG KLÍMASTRATÉGIÁJA CÉLOK, INTÉZKEDÉSEK	1
TARTALOM.....	3
1. Bevezetés.....	1
2. JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER	1
2.1. Szabadegyháza klímavédelmi jövőképe és célstruktúra	1
2.1.1. Dekarbonizációs célkitűzés.....	1
2.1.2. Adaptációs és felkészülési célkitűzések	1
2.1.3. Klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzések	2
2.2. Célfá.....	3
2.3. Specifikus célfa.....	4
3. Mitigációs intézkedésjavaslatok	5
3.1. Önkormányzati és lakossági szektor intézkedései.....	5
M.1 Energetikai és pályázati tanácsadó szolgáltatás	5
M.2 Középületek fűtőrendszerének korszerűsítése	6
M.3 Nedeczky-Griebisch Kastély épületenergetikai korszerűsítése.....	6
M.4 Hőszivattyús rendszerek kiépítése középületeknél.....	7
M.5 Energetikai pénzügyi támogatások bővítése	7
M.6 Ipari méretű napelemparkok kiépítése	7
M.7 Közvilágítás fejlesztés	8
M.8 Önkormányzati ellenőrzés az illegális tüzelőanyag használata területén	8
M.9 A kerékpáros infrastruktúra fejlesztése	9
M.10 Zöld közbeszerzés - az önkormányzat közbeszerzési folyamatainak zöldítése	9
M.11 Közösségi e-autó beszerzése és üzemeltetése	10
M.12 Elektromos töltést biztosító állomás(ok) létesítése	10
3.2. Ipari és szolgáltató szektor intézkedései	11
M.13 Ipar és szolgáltató szektor megújuló energiahasznosításának ösztönzése.....	11
M.14 Elektromos jármű töltőállomás(ok) létesítése az ipari, szolgáltató szektor szereplői által	11
M.15 Korszerűsítések, technológiafejlesztés, energiahatékonyság az ipari és szolgáltató szektorban.....	12
M.16 Kevésbé környezetszennyező/hatékony járművek a kereskedelmi szállításban.....	12
4. Adaptációs intézkedésjavaslatok.....	13
A.1 Az önkormányzat felkészül az extrém időjárási körülményekre	13
A.2 Nagyforgalmú és kitett szabad terek és épületek árnyékolása	14
A.3 Középületek hőtechnikai tulajdonságainak javítása.....	15
A.4 Zöldtetők kialakítása	15
A.5 Adaptációs megoldások előtérbe helyezése a tervezett beruházások végleges terveinek megalkotása során 16	
A.6 Alkalmazkodás javítása helyi jogszabályokkal	17
A.7 Helyi értékek védelme	18
A.8 Idős korosztály védelme a klímaváltozás hatásaitól	18
A.9 Mezőgazdasági termelés biztosítása a megváltozott körülmények között.....	19
A.10 Allergén növények elleni védekezés	19
A.11 Települési zöldfelületek bővítése, extenzív zöldfelület-gazdálkodás	20
A.12 Erdőtelepítés	21
A.13 Esővíz gyűjtése és hasznosítása háztartási szinten	22
A.14 Nagyméretű csapadékvíz-gyűjtő és tároló kialakítása	22
A szikkasztó infrastruktúra rendszeres karbantartása elengedhetetlen.	22
A szikkasztó infrastruktúra rendszeres karbantartása -1 M Ft/év	23
A.15 Vízáteresztő burkolatok kialakítása	23
5. Horizontális célok megvalósításához kapcsolódó intézkedésjavaslatok.....	23
H.1 Szabad a bringa! - A helyi kerékpáros közlekedés népszerűsítése	23
H.2 Közlekedj okosan - Mobilitási kampány az egyéni autóhasználat visszaszorításáért	24
H.3 Házhoz megy csekkcsökkentő - Szerződéses energetikai és klímavédelmi tanácsadó.....	24

H.4 Szabad Zöld - A közterületek klímadatak fejlesztése és fenntartása	24
H.5 Tüzelj okosan! - kampány előkészítése	25
H.6 Tüzelj okosan! - érintettek támogatása	25
H.7 SzabadFöld - Önkéntes természet és klímavédelmi csoport szervezése	26
H.8 Okosan a vízzel! - A vízfogyasztás mérséklése irányuló kampány	26
H.9 Edd Szabadon! - Helyi élelmiszerek népszerűsítését célzó kampány	27
6. Végrehajtási keretrendszer megvalósítása	27
6.1. Intézményi együttműködési keretek	27
6.2. Érintettek, partnerségi terv	27
6.3. Finanszírozás	27
6.4. Monitoring és felülvizsgálat	28
6.5. A jövőbeni stratégiai tervezési és felülvizsgálati tevékenység harmonizálása a klímastartégiával ...	28
7. Melléklet	28
7.1. Főbb érintettek	28

1. BEVEZETÉS

Jelen dokumentum célja a helyzetértékelés (lásd külön dokumentumban) eredményein alapuló célmeghatározás és a célok eléréséhez szükséges intézkedések meghatározása.

2. JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER

2.1. Szabadegyháza klímavédelmi jövőképe és célstruktúra

Kapcsolódás a releváns stratégiai dokumentumokhoz

A település 2020-ban elkészült Integrált Településfejlesztési Stratégiája az alábbi víziót fogalmazza meg Szabadegyházára:

'Szabadegyháza a biztos gazdasági alapokon álló, lakóiról gondoskodó családbarát település'

A Fejér megyei Klímastratégia klímavédelmi szempontból az alábbi víziót határozta meg megyei szinten:

„Fejér megye hatékonyan felkészül a fokozódó villámárvíz veszélyeztetettségre, a tartós hóhullámok és aszályos időszakok egészségügyi, valamint mező- és erdőgazdaságot érintő hatásaira.”

A Klímastratégiához, a KEHOP 1.2.1 projekt keretein belül megvalósult, önkormányzati szakértőknek tartott Klímaválasz tréningen, a helyi szakértők az alábbi jövőképet fogalmazták meg:

'Szabadegyháza a környező települések között kiemelkedő gazdasági szerepe mellett, a jövőben klímatudatossággal szembeni elkötelezettsége miatt is élen jár.'

2.1.1. Dekarbonizációs célkitűzés

Ahogy az a helyzetelemzés (lásd külön dokumentum) ÜHG kibocsátása során kimutatásra került, a település messze legnagyobb üvegházhatású gáz kibocsátója az ipar szektora. Az iparhoz képest ugyan elenyésző, viszont a többi szektorhoz képest szintén kiugró kibocsátási adatokkal rendelkezik a szolgáltató szektor.

A település nagyságához és többi szektorához képest ezek a területek olyan kibocsátási értékekkel rendelkeznek, amelyet értelmetlen volna az egyéb helyi szektorok (a lakosság, önkormányzat, közlekedéssel) összehasonlítani. Ennek okán, az ipart és szolgáltatást, ahogy a helyzetelemzés során is, a célok és intézkedések megfogalmazásánál is külön kezeli a Klímastratégia.

Mivel az önkormányzat befolyásoló szerepe az önkormányzati épületek, közlekedés és lakossági szektor esetében a legmagasabb, ezért az intézkedéseknél ezen területekre kerül a fókusz. Emellett a település dekarbonizációja szempontjából kiemelt fontossággal kezelendő helyi ipar és szolgáltatás területeire is megfogalmazásra kerülnek célok és intézkedések.

2.1.2. Adaptációs és felkészülési célkitűzések

A SECAP veszélyértékelése alapján a szélsőséges hő és az aszály jelenségei jelentenek Szabadegyházán kiemelkedő kockázatot. A klímastratégia készítése során kiemelt problémaként jelent meg továbbá az

időszakos légszennyezettség, ami a várható klimatikus változások miatt még gyakrabban okozhat majd problémákat.

A várható hatások elsősorban az emberi egészség és a vízgazdálkodás és a mezőgazdaság területein lesznek a legsúlyosabbak, másodsorban az épületek, a biológiai sokféleség, és a városi zöldfelületek szenvedhetnek károkat.

A célok meghatározásánál azokra a területekre fókuszáltunk, amelyek megoldása önkormányzati szinten elképzelhető és megvalósítható.

2.1.3. Klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzések

A klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzéseket nem külön ágazatként, hanem horizontális jelleggel fogalmaztuk meg. Elsődleges feladat a szemléletformálás, a hiteles információk átadása a településen élőknek, és az aktuálisan, az alkalmazkodáshoz leginkább szükséges és időszerű projektek előkészítésének és kivitelezésének megkezdése. Ezek közé tartoznak az energiahatékonysággal kapcsolatos beruházások, az egyes stratégiai szintű dokumentumok összehangolása és az első körben meghatározott klímavédelmi intézkedések végrehajtása. A szemléletformálási intézkedések fókusza:

- **Energiaszegénység csökkentése:** a hátrányos helyzetű, szociális ellátásra szoruló társadalmi csoportok életkörülményeinek javítása, az energiaszegénység következményeinek megelőzése, mérséklése, ráirányítani a probléma a lakosság figyelmét.
- **Energia és klímatudatosság növelése:** a település lakosságának energia és klímatudatos életmódra való átállítása
- **Közlekedési energiamegtakarítás és kibocsátáscsökkentés:** a klímabarát közlekedési módok népszerűsítése (kerékpár, gyaloglás, tömegközlekedés, e-mobilitás)
- **Körkörös gazdaság promótálása:** A körkörös gazdaság termelési és fogyasztási helyi modelljének kiépítése, amelynek lényege egyszeri fogyasztás helyett a termékek élettartamát a lehető legjobban meghosszabbítsuk, az ellátási láncokat lerövidítsük

2.2. Célfá

Vízió

Szabadegyháza a környező települések közötti kiemelkedő gazdasági szerepe mellett, a jövőben klímatudatossággal szembeni elkötelezettsége miatt is élen jár

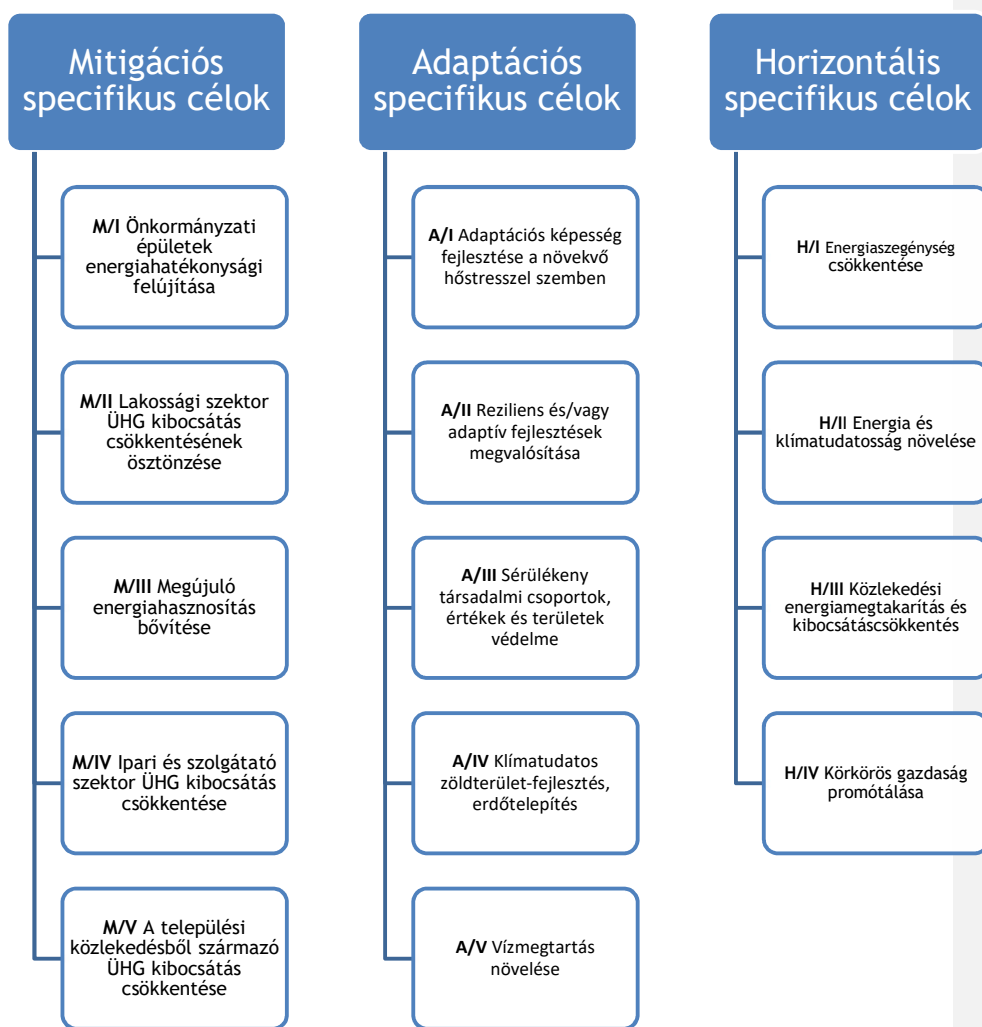
Átfogó célok

A település energiahatékonysági intézkedéseivel, megújuló energiahasználatának bővítésével, a közlekedés és ipari folyamatok dekarbonizációjával csökkenti a település károsanyag kibocsátását.

Horizontális célok

Szabadegyháza lakosságának klímatudatossága nő

2.3. Specifikus célfa

1. ábra Szabadegyháza klímastratégiájának specifikus céljai

3. MITIGÁCIÓS INTÉZKEDÉSJAVASLATOK

Település mitigációs célok	A célokhöz kapcsolódó intézkedések
M1 Önkormányzati épületek energiahatékonysági felújítása,	
M2 Lakossági szektor ÜHG kibocsátás csökkentésének ösztönzése	
M3 Megújuló energiahasznosítás bővítése	
M4 Ipari és szolgáltató szektor ÜHG kibocsátás csökkentése	
M5 A települési közlekedésből származó ÜHG kibocsátás csökkentése	

[gyk1] megjegyzést írt: az intézkedések végelegesítésénél kerülnek ide az intézkedések

1. táblázat Település mitigációs céljaihoz kapcsolódó intézkedés javaslatok

3.1. Önkormányzati és lakossági szektor intézkedései

M.1 Energetikai és pályázati tanácsadó szolgáltatás

Megnevezés	Energetikai és pályázati tanácsadó szolgáltatás		
Kapcsolódó specifikus cél	M2, M3		
Felelős	?	Időkeret (-tól -ig):	2021-2028
Rövid leírás	<p>Az önkormányzat létrehozhat egy helyi tanácsadó szolgáltatást, meghatározott, heti 1-2 órás ügyfélfogadási idővel, ahol erre a célra alkalmazott külső szakértő(k) segítséget, javaslatot, tanácsot tudnak adni a lakossági érdeklődők számára épületenergetikai, energiahatékonysági beruházásokhoz, vagy akár a környezettudatos, energiatakarékos életvitelhez kapcsolódóan. Információval szolgálhatnak éppen futó pályázati lehetőségekről; megtérülési számításokat, összehasonlító adatokat, jó példákat mutathatnak az érdeklődőknek. Ha a lakosság érzi, hogy van kihez fordulnia lakásfelújítással kapcsolatos energetikai kérdésekben, az nagyban növelheti a felújítási/befektetési kedvet. Az iroda megnyitásával és fenntartásával az önkormányzat tevőlegesen hozzájárulhat a település területén megvalósuló energiahatékonysági beruházásokhoz.</p> <p>Emellett, érdemes lehet a helyi médiumokon keresztül adókedvezményekről, megújuló és energiahatékonysági megoldásokról, elérhető pályázatokról valamint az önkormányzati jó példákról való információ szolgáltatása. Ezen intézkedések általában nem járnak jelentős költséggel, azonban kulcsszerepet játszanak a klímastratégiában vállalt kibocsátás-csökkentési célok megvalósításában</p>		
Bevont érintetti csoportok:	önkormányzat, külső szakértő		

Összköltség (HUF):	?
Finanszírozási forrás:	saját forrás
Célcsoport	lakosság

M.2 Középületek fűtőrendszerének korszerűsítése

Megnevezés	Középületek fűtőrendszerének korszerűsítése		
Kapcsolódó specifikus cél	M1		
Felelős	?	Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	<p>Mivel a településen az fő ÜHG kibocsátás a földgázfogyasztásból adódik, az önkormányzatnak egyrészt kibocsátás csökkentés, másrészt demonstrációs célból érdemes fűtésrendszereinek felülvizsgálata, illetve azok megújuló energiával való biztosítása. Az önkormányzat kezelése alatt álló épületek közül 6-ból 4 épületen már történt napeleme rendszer telepítés, a másik kettőn ez nem lehetséges, viszont a fűtési rendszerek még felújításra szorulnak több épület esetében.</p> <p>Az Polgármesteri Hivatal, Óvoda és orvosi rendelők fűtése az utóbbi 10 évben nem kerül felújításra, így ezek gázkazán alapú rendszerének felújítása mindenképp megfontolandó az elkövetkezendő években.</p>		
Bevont érintett csoportok:	önkormányzat		
Összköltség (HUF):	?		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, nemzeti, regionális/EU-s alapok és programok, egyéb		
Célcsoport	önkormányzat		

M.3 Nedeczky-Gribsch Kastély épületenergetikai korszerűsítése

Megnevezés	Nedeczky-Gribsch Kastély épületenergetikai korszerűsítése		
Kapcsolódó specifikus cél	M1, M3		
Felelős	?	Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	<p>Műemlékvédelmi okokból a kastélyra korlátozott a lehetőség a napelemes rendszer telepítésére, azonban a 400 m²-es alapterületű épület korszerűsítésére az alábbi intézkedéseket javasoljuk:</p> <ul style="list-style-type: none"> nyílászárócseré a kastély külső szigetelése világításkorszerűsítés fatüzelésű kazán gázkazánra, vagy megújuló energia alapú rendszerre történő cseréje <p>A kastély műemlékszerű épületnek számít, így napenergia alapú rendszer (napelemek, napkollektorok) elhelyezése úgy történjen az épületen, hogy azok ne legyenek látható közvetlenül. Olyan műszaki megoldásokat kell alkalmazni, melyek nem befolyásolják a védett épület megjelenését, például a rendszerek melléképületre/udvarra való elhelyezésével.</p>		
Bevont érintett csoportok:	önkormányzat		
Összköltség (HUF):	?		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, nemzeti, regionális/EU-s alapok és programok, egyéb		
Célcsoport	önkormányzat		

[gyk2] megjegyzést írt: ez lehetséges?

M.4 Hőszivattyús rendszerek kiépítése középületeknél

Megnevezés	Hőszivattyús rendszerek kiépítése középületeknél		
Kapcsolódó specifikus cél	M1, M3		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	Tekintve, hogy a művelődési ház és orvosi rendelők napelemes létesítményeinek villamosenergia termelése majdnem duplája az épületek villamosenergia fogyasztásának, így érdemes volna a rendszerek hőszivattyús rendszerekkel való összekötése, és főleg az orvosi rendelők esetében a hűtés-fűtés hőszivattyúkkal való megoldása, ugyanis ezekben az utóbbi 10 évben fűtéskorszerűsítés nem történt. AZ intézkedés növelné a napelemes rendszerek helyben hasznosított energia arányát, ezáltal növelve a középület energia ellátásának függetlenségét külső forrásoktól.		
Bevont érintett csoportok:	önkormányzat		
Összköltség (HUF):	?		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, nemzeti, regionális/EU-s alapok és programok, egyéb		
Célcsoport	önkormányzat		

M.5 Energetikai pénzügyi támogatások bővítése

Megnevezés	Energetikai pénzügyi támogatások bővítése		
Kapcsolódó specifikus cél	M2, M3		
Felelős	?	Időkeret (-tól -ig):	2021-
Rövid leírás	Az önkormányzat elsősorban magas iparüzési adóbevételének köszönhetően jelenleg is pénzügyi támogatást nyújt a lakossági épületenergetikai felújításokhoz. Ennek egységenként támogatott finanszírozási kerete bővíthető lenne (jelenleg max. 600 ezer forint/beruházás 50%-a), vagy a felhasználás lehetősége fókuszálhatna a háztartási méretű naperóművekre, elősegítve ezzel a település energiaellátásnak függetlenségét. Emellett a támogatás bővíthető lenne pl. okosmérők felszerelésére is, amely a fogyasztóknak való visszajelzés és a fogyasztás tudatosításával szintén segíthetne az energiahatékonyság növelésében.		
Bevont érintetti csoportok:	önkormányzat		
Összköltség (HUF):	?		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Célcsoport(ok):	lakosság		

M.6 Ipari méretű napelemparkok kiépítése

Megnevezés	Ipari méretű napelemparkok kiépítése		
Kapcsolódó specifikus cél	M3		
Felelős	?	Időkeret (-tól -ig):	2021-2030

Rövid leírás	A településen nem megfelelően hasznosított a használaton kívüli szántóterületek ipari méretű napelemparkokként történő hasznosítása. Mivel a település geográfiai fekvéséből adódóan kiváló adottságokkal rendelkezik, ami a napsütéses órák számát és a globálsugárzás mértékét illeti, érdemes a hasznosítatlan területek felmérése és potenciáljának kihasználása. Jelenleg egy ipari méretű naperómű megtérülési ideje nagyjából 12-13 év, élettartama kb 25 év. Az utóbbi 2-3 évben rengeteg vállalkozó vágott bele a zöldenergia-termelés ezen formájába. Az külterületen kívül az önkormányzati tulajdonban levő, helyi Posta melletti területen is érdemes a naperómű telepítésének megfontolása.
Bevont érintetti csoportok:	önkormányzat, üzleti & magánszektor
Összköltség (HUF):	?
Finanszírozási forrás:	saját forrás, nemzeti, regionális/EU-s alapok és programok, PPP, egyéb
Érintett célcsoport	önkormányzat, üzleti & magánszektor, lakosság

M.7 Közvilágítás fejlesztés

Megnevezés	Közvilágítás fejlesztés		
Kapcsolódó specifikus cél	M1		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2023
Rövid leírás	A településen egyelőre nem történt meg a hagyományos lámpatestek korszerűsítése, így az elkövetkezendő években mindenképp javasolt a teljes közvilágítás izzóinak, LED lámpatestekre történő cseréje, illetve a lámpatestek számának bővítése		
Bevont érintetti csoportok:	önkormányzat		
Összköltség (HUF):	?		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, nemzeti, regionális/EU-s alapok és programok		
Érintett célcsoport	lakosság, önkormányzat		

M.8 Önkormányzati ellenőrzés az illegális tüzelőanyag használata területén

Megnevezés	Önkormányzati ellenőrzés az illegális tüzelőanyag használata területén		
Kapcsolódó specifikus cél	M2		
Felelős	?	Időkeret (-tól -ig):	2021-
Rövid leírás	Mivel a településen jelentős a lakossági fűtési célú, illegális hulladékégetésének aránya, ezért érdemes a terület ellenőrzésének erősítése. Ennek lehetőségei: <ul style="list-style-type: none"> • közvetlen ellenőrzés az önkormányzat közalkalmazottainak segítségével • megfelelő jelentési rendszer kiépítése • lakosság ösztönzése az illegális hulladékégetések jelentésére • hatékonyabb összefogás a rendőrséggel Emellett az illegális égetés aránya csökkenthető szemléletformáló kampány indításával is a lakosság körében az illegális égetés hátrányairól.		
Bevont érintetti csoportok:	önkormányzat, lakosság, rendőrség		
Összköltség (HUF):	?		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		

Érintett célcsoport	lakosság
---------------------	----------

M.9 A kerékpáros infrastruktúra fejlesztése

Megnevezés	A kerékpáros infrastruktúra fejlesztése		
Kapcsolódó specifikus cél	M5		
Felelős	?	Időkeret (-tól -ig):	2022-2030
Rövid leírás	<p>A közlekedés dekarbonizációjának elősegítéséhez fontos a kerékpáros közlekedés részarányának növelése a településen. Mivel a lakosok nagy arányban rendelkeznek kerékpárral, így ehhez elsődleges cél a megfelelő infrastruktúra biztosítása a megfelelő kerékpárúthálózat kiépítésével. Ennek irányvonalai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • összekötés a környező településekkel (állami hatáskör) • település legnagyobb munkaadójához, a Hungranához megfelelő kerékpárút kiépítése a településről • településen belül biztonságos kerékpársáv rendszer kiépítése 		
Bevont érintetti csoportok:	önkormányzat, érintett minisztérium		
Összköltség (HUF):	?		
Finanszírozási forrás	saját forrás, nemzeti, regionális/EU-s alapok és programok		
Érintett célcsoport	lakosság		

M.10 Zöld közbeszerzés - az önkormányzat közbeszerzési folyamatainak zöldítése

Megnevezés	Zöld közbeszerzés - az önkormányzat közbeszerzési folyamatainak zöldítése		
Kapcsolódó specifikus cél	M1		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	<p>Lehetőség szerint a környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontok érvényesítése a közbeszerzési eljárások során. Az Európai Unió irányelveinek megfelelően a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény is lehetőséget ad erre. A törvény emellett a 198.§-a (1) bekezdésének 10. pontjában felhatalmazást tartalmaz a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg a zöld közbeszerzések pontos feltételeit és a kötelezettek körét.</p> <p>A zöld közbeszerzés szakít azzal a megközelítéssel, miszerint a legolcsóbb ajánlat az elfogadandó. A zöld szempontok kiemelt szerepet kapnak a kiválasztási kritériumok között. Az egyszeri beszerzési ár mellett az életciklus költség-szemlélet segít a közép- és hosszú távú kiadások valós felmérésében. A zöld szempontok megjelenhetnek a pályázati kiírás több részében. Szerepelhetnek az alkalmassági követelmények, a műszaki leírás, vagy a szerződéses feltételek között, illetve beépíthetők a bírálati szempontok közé is. Így a legolcsóbb helyett a gazdasági és környezetvédelmi szempontból egyaránt legjobb, azaz az ún. „összességében legelőnyösebb” ajánlat kerül elfogadásra.</p> <p>A piacbefolyásoló hatása mellett a zöld közbeszerzés alkalmazásával az önkormányzatok hatékonyan használják az energiát, csökkentik a szén-dioxid- és egyéb károsanyag-kibocsátást, segítik megőrizni a természeti erőforrásokat. A zöld közbeszerzéssel emellett az adott intézmény sok esetben pénzt is megtakarít! Különösen igaz ez az energia-hatékony közbeszerzésekre, amelyeket leginkább a közlekedés, a közvilágítás, az építési beruházások és egyes árubeszerzések területén érdemes alkalmazni.</p>		

	<p>Zöld beszerzésnek számíthat pl.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - legjobb energiaosztályba tartozó termékek vásárlása, azon termékek esetén, amelyek rendelkeznek energiacímkével (hűtőgép, villanykörte, mosogatógép, klímaberendezés, gépjárművek, abroncsok); - épületek felújításakor a hatályos nemzeti követelményszint meghaladása; - újrahasznosított papír vásárlása fehérített papír helyett stb. <p>Célszerű a zöld közbeszerzéseket szakember segítségével fokozatosan bevezetni. Ehhez segítséget nyújthat egy zöld közbeszerzési szabályzat elkészítése, mely segít a szakember-igény felmérésében, a szervezeti és formai keretek kialakításában, és nem utolsósorban az elkötelezettség kialakításában. Az egyes termékekkel kapcsolatos javasolt elvárásokról ezen a praktikus oldalon¹ található (magyarul is) szempontok és konkrét kritériumok.</p>
Bevont érintetti csoportok:	önkormányzat, üzleti és magánszektor
Összköltség (HUF):	-
Finanszírozási forrás:	-
Érintett célcsoport	lakosság, helyi üzleti és magánszektor

M.11 Közösségi e-autó beszerzése és üzemeltetése

Megnevezés	Közösségi e-autó beszerzése és üzemeltetése		
Kapcsolódó specifikus cél	M5		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2025
Rövid leírás	<p>A település tömegközlekedése a járásközpont (Gárdony) és a közelben található, turisztikai szempontból jelentős Velencei-tó többi településével nem megfelelően megoldott. Ez hátráltatja egyrészt a lakosság rekreációs lehetőségeit, illetve a járásközpontban adódó ügyintézési lehetőségeket is. Hogy a lakosság számára biztosítva legyen Gárdonyba és a Velencei-tó környékére való összeköttetés, megoldásul szolgálhatna egy önkormányzati elektromos autó beszerzése, az egyik középület nagyobb teljesítményű napelemes rendszerével összekötött töltőállomással együtt történő kiépítésével (orvosi rendelők/művelődési ház). Az autó közösségi megosztás alapon működne, a lakosság az önkormányzat honlapján/e-mail címen/telefonon jelezhetné, hogy mikor és mennyi időre volna szüksége az autóra. A használatért az önkormányzat órában/kilométerben kifejezett díjat szedhetne be a használatba vevőtől.</p>		
Bevont érintetti csoportok:	önkormányzat		
Összköltség (HUF):	?		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, nemzeti, regionális/EU-s alapok és programok		
Érintett célcsoport	lakosság		

M.12 Elektromos töltést biztosító állomás(ok) létesítése

Megnevezés	Elektromos töltést biztosító állomás(ok) létesítése
Kapcsolódó specifikus cél	M5

¹ http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm.

Felelős	Időkeret (-tól -ig):	2021-2025
Rövid leírás	Ahhoz, hogy a lakosság körében elterjedhessen az elektromos autók használata, biztosítani kell helyi szinten az e-autók töltési lehetőségét. Amennyiben az önkormányzat megvalósítaná a középületi naperóműves beruházása területén az e-autó töltőállomást, a közösségi e-autó töltése mellett, az lehetőséget adhatna a lakosság e-autóinak töltésére. A használat szintén közösségi alapon működhetne, a lakosság előre jelezhetné, hogy -akár előre meghatározott fix időpontban- mikor szeretne élni az e-autó töltési lehetőséggel. Az önkormányzat a töltések időszavjait biztosíthatná úgy, lehetőség szerint- optimalizálhatná úgy, hogy az minél inkább egybe essen a napelemes rendszerek termelési csúcsával.	
Bevont érintett csoportok:	önkormányzat, lakosság, közműszolgáltató	
Összköltség (HUF):	?	
Finanszírozási forrás:	saját forrás, nemzeti, regionális/EU-s alapok és programok	
Érintett célcsoport	lakosság	

3.2. Ipari és szolgáltató szektor intézkedései

M.13 Ipar és szolgáltató szektor megújuló energiahasznosításának ösztönzése

Megnevezés	Ipar és szolgáltató szektor megújuló energiahasznosításának ösztönzése		
Kapcsolódó specifikus cél	M4		
Felelős	Időkeret (-tól -ig):	2021-2025	
Rövid leírás	Az önkormányzatnak a privát szektor szemléletformálásával, illetve szoros együttműködés kialakításával lehetősége van a megújuló energiaforrás alapú rendszerek elterjesztésére. A helyi gazdasági szereplőkkel való együttműködés kialakítása során az önkormányzat felhívhatja a figyelmet a helyi szinten történő megújuló energiahasznosítás kiemelt fontosságára és rávilágíthat, hogy a rendszerek telepítése milyen gazdasági előnyökkel járhat a vállalatok számára. Az önkormányzat, amennyiben rendelkezik olyan földterülettel, amely alkalmas lehet napenergia hasznosításra, ösztönözheti a helyi gazdasági szereplőket, hogy megújuló energia projektek kiépítésére ezeken a területeken. Az önkormányzat ezzel amellett, hogy növeli a településen belüli megújuló energia részarányt, a földbérlemény által plusz bevételhez is juttathatja a települést. Hőszivattyús rendszerek üzembe helyezésével további jelentős megtakarítás érhető el.		
Bevont érintetti csoportok:	önkormányzat, üzleti és magánszektor		
Összköltség (HUF):	?		
Finanszírozási forrás:	privát forrás		
Érintett célcsoport	üzleti és magánszektor		

M.14 Elektromos jármű töltőállomás(ok) létesítése az ipari, szolgáltató szektor szereplői által

Megnevezés	Elektromos jármű töltőállomás(ok) létesítése az ipari, szolgáltató szektor szereplői által
Kapcsolódó specifikus cél	M2, M3, M5

Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2022-2025
Rövid leírás	Annak érdekében, hogy a vállalatok dolgozóinak körében elterjedhessen a e-autók vásárlása, érdemes a munkahelyük területén biztosítani számukra alternatív meghajtású járművek töltési lehetőségét. A töltőállomások a legoptimálisabb módon, összekötésre kerülhetnek az M13 intézkedésjvaslat keretein belül megvalósuló napelemes rendszerekkel, amely ezáltal zöldenergiával tölthetné a járműveket. A töltési lehetőség bevezetésére kerülhetne ingyenesen, majd a kezdeti időszak után a dolgozók közvetlenül fizethetnének a töltésért vagy akár a dolgozói fizetésükből is levonásra kerülhetne egy adott díj a töltésért cserébe. A használat igényét a dolgozók egy erre létrehozott platformon előre jeleznék, -akár előre meghatározott fix időpontban- mikor szeretne élni az e-autó töltési lehetőséggel. Az vállalatok a töltések időszávjait optimalizálhatnák úgy, hogy az minél inkább egybe essen a napelemes rendszerek termelési csúcsával.		
Bevont érintett csoportok:	üzleti és magánszektor, lakosság, közműszolgáltató		
Összköltség (HUF):	?		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, nemzeti, regionális/EU-s alapok és programok		
Érintett célcsoport	üzleti és magánszektor		

M.15 Korszerűsítések, technológiafejlesztés, energiahatékonyság az ipari és szolgáltató szektorban

[gyk3] megjegyzést írt: ipar és szolgáltató szektor szereplőivel egyeztetve kerül részletezésre

Megnevezés	Korszerűsítések, technológiafejlesztés, energiahatékonyság az ipari és szolgáltató szektorban		
Kapcsolódó specifikus cél	M4		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-
Rövid leírás			
Bevont érintett csoportok:	üzleti és magánszektor		
Összköltség (HUF):	?		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, nemzeti, regionális/EU-s alapok és programok		
Érintett célcsoport	üzleti és magánszektor		

M.16 Kevésbé környezetszennyező/hatékony járművek a kereskedelmi szállításban

[gyk4] megjegyzést írt: ipar és szolgáltató szektor szereplőivel egyeztetve kerül részletezésre

Megnevezés	Kevésbé környezetszennyező/hatékony járművek a kereskedelmi szállításban		
Kapcsolódó specifikus cél	M4, M5		
Felelős	?	Időkeret (-tól -ig):	2021-2025
Rövid leírás			
Bevont érintett csoportok:	üzleti és magánszektor		
Összköltség (HUF):	?		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		

Érintett célcsoport	üzleti és magánszektor
---------------------	------------------------

4. ADAPTÁCIÓS INTÉZKEDÉSJAVASLATOK

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás intézkedéseinek elsődleges fókuszja a hőhullámok kezelése, melyek várhatóan gyakrabban és erőteljesebben fogják befolyásolni a szabadegyházi lakosok életét. Elsősorban az épületek, köztetek és a sérülékeny társadalmi csoportok védelmére koncentrálnak, kiegészülve a tudatformálás és képzés terén szükséges tennivalókkal, melyek megteremtik az alapot a helyi társadalom sérülékenységének csökkentéséhez. A javasolt intézkedések elsősorban a könnyen megvalósítható, kockázatmentes intézkedéseket tartalmazzák. A stratégia felülvizsgálata során a tapasztalatok alapján lehet majd döntést hozni a további intézkedésekről.

Szabadegyháza társadalmi-gazdasági helyzetének megerősítése és a lakosság tudatosságának növelése - amennyiben tervek szerint sikeresen megvalósul - szintén nagyban elő fogja segíteni a település sérülékenységének csökkentését. Az új intézkedések és szabályozások során mindig szem előtt kell tartania a döntéshozóknak az adaptációs szempontokat ahhoz, hogy igazán jó és hosszútávon fenntartható eredményeket érhesse el a település.

Az intézkedések sorrendje a stratégiában nem jelent prioritási sorrendet.

Települési adaptációs célok	A célokhöz kapcsolódó intézkedések
A I Adaptációs képesség fejlesztése a növekvő hőstresszel szemben	A1 Az önkormányzat felkészül az extrém időjárási körülményekre
	A2 Nagyforgalmú és kitett szabad terek és épületek árnyékolása
	A3 Középületek hőtechnikai tulajdonságainak javítása
	A4 Zöldtetők kialakítása
A II Reziliens és/vagy adaptív fejlesztések megvalósítása	A5 Adaptációs megoldások előtérbe helyezése a tervezett beruházások végleges terveinek megalkotása során
	A6 Alkalmazkodás javítása helyi jogszabályokkal
A III Sérülékeny társadalmi csoportok és helyi értékek védelme	A7 Helyi értékek védelme
	A8 Idős korosztály védelme a klímaváltozás hatásaitól
	A9 Mezőgazdasági termelés biztosítása a megváltozott körülmények között
	A10 Allergén növények elleni védekezés
A IV Klímatudatos zöldfelület fejlesztés	A11 Települési zöldfelületek bővítése, extenzív zöldfelület-gazdálkodás
	A12 Erdőtelepítés
A IV Vízmegetartás növelése	A13 Esővíz gyűjtése és hasznosítása háztartási szinten
	A14 Nagyméretű csapadékvíz-gyűjtő és tároló kialakítása
	A15 Vízátteresztő burkolatok kialakítása

A.1 Az önkormányzat felkészül az extrém időjárási körülményekre

Kapcsolódó specifikus cél: Adaptációs képesség fejlesztése a növekvő hőstresszel szemben

Az intézkedés részletei:

1. Az önkormányzat jelöljön ki felelőst, akit rövid képzés keretében szükséges felkészíteni a téma fontosságára.

2. A felelős koordinációjával készüljön el az extrém időjárási körülmények kezelésére vonatkozó települési terv, különös tekintettel a hóhullámokra. Fontos kitérni a tervekben a település által szervezett rendezvényekkel kapcsolatos teendőkre is elsősorban a hóhullámok és viharok esetében (pl. extra párapapuk felszerelése, vízosztás, mobil árnyékolók kihelyezése, ha a rendezvényt hóhullám érinti, rendezvények időpontjának megválasztása: délutáni kezdés).
3. A felelős vizsgálja meg, hogy a tájékoztatásra felhasznált csatornák hatékonyan elérik-e a lakosságot, különösen a legsérülékenyebb csoportokat (idősek, kisgyermek). Szükség esetén további kommunikációs csatornákat szükséges bevonni, és a tájékoztatással kapcsolatos tennivalókat, esetleg kommunikációs paneleket egy hőségtervben, pl. „Önkormányzati feladatok hóhullámok előtt és alatt” c. dokumentumban javasolt összefoglalni. A felelős kijelöléséről és a dokumentumról külön érdemes tájékoztatni mind a hivatali dolgozókat, mind a lakosságot. Ennek mintájára a vízzel, ill. viharokkal kapcsolatos haváriákat is kezelni kell: a kialakított, bevált rendszereken keresztül ezekkel kapcsolatban is fontos a tájékoztatás. Lehetőség szerint a csatornákat figyelmeztetésre - előzetesen - is használni kell, nem csak a probléma beálltakor.

Időtáv

Kezdés: 2021

Befejezés: folyamatos

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy

Szabadegyháza Önkormányzat

Célcsoport

lakosság, helyi intézmények

Várható költségek

Az intézkedésnek nincsenek anyagi vonzatai, a szervezeti működésre lehet hatással és a felelős képzése, valamint a tevékenységekre fordított ideje merül fel, mint szükséges erőforrás.

A.2 Nagyforgalmú és kitett szabad terek és épületek árnyékolása

Kapcsolódó specifikus cél: Adaptációs képesség fejlesztése a növekvő hőstresszel szemben

Az intézkedés részletei:

Az árnyékolásra egyrészt az egyes intézmények (különösen a sérülékeny társadalmi csoportokat ellátó intézmények) kitett, déli, esetleg déli és nyugati homlokzatai esetében van szükség. Kedvező esetben megfelelő méretű, lehetőleg lombhullató fák ellátják ezt a feladatot, amennyiben nem, legalább a nyílászárók (elsősorban külső) árnyékolásáról gondoskodni szükséges.

Nyílászárók árnyékolása redőnyvel javasolt az egészségügyi és óvodai nevelési intézményekben, elsősorban a déli homlokzatokon.

Szükség lehet egyes közterek, intézményi udvarok árnyékolására is, melyeket időszakosan kitelepített napvitortákkal érdemes megoldani.

Fontos pont még ebben a kérdéskörben a közösségi közlekedési megállóknak várakozóhelyei. Az utazóközönség akár 10-15 perc várakozásra is kényszerülhet nyáron, a legforróbb órákban, mikor ritkábbak a járatok. Megoldás lehet a legproblémásabb megállók tetőfelületének utólagos festése/borítása fényvisszaverő anyaggal, esetleg futtatott növény alkalmazása, amely így árnyékot biztosít a várakozóknak.

Időtáv

Kezdés: 2021

Befejezés: 2023

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy

Szabadegyháza Önkormányzat

Célcsoport

sérülékeny társadalmi csoportok (idősek, kisgyermek, csecsemők, krónikus betegségben szenvedők)

Várható költségek

Redőnyök: 8000 Ft/nm-től elérhetők, beépíthetők szúnyoghálóval ellátva is.

Térárnyékolás: napvitorlák segítségével (UV sugárzás ellen is véd), egész nyárra kitelepítve, 1.000.000 Ft-ból megoldható (napvitorlák + szerelvények). Legmagasabb minőségben, nagyobb felületre az ár ennek többszöröse.

Megállók utólagos árnyékolása a tetőfelület fehér bevonatával/cseréjével: 75.000 Ft/megálló

A.3 Középületek hőtechnikai tulajdonságainak javítása

Kapcsolódó specifikus cél: Adaptációs képesség fejlesztése a növekvő hőstresszel szemben

Az intézkedés részletei:

Az épületek hőszigetelése és a kedvezőbb hőátbocsátási tényezőjű nyílászárók beépítése nem csak energetikai oldalról hasznos, hanem segít a hőhullámok során megőrizni a kedvező belső hőmérsékletet. Különösen fontos ez a sérülékeny társadalmi csoportok, mint a kisgyermek, az idősek és a krónikus betegségekben szenvedők védelme érdekében.

Ezek a fejlesztések már folyamatban vannak, megvalósult többek között:

- Nagy László Művelődési Ház
- Kincsem Óvoda
- Polgármesteri Hivatal
- Orvosi rendelők
- TV iroda

A további fejlesztések tervezéséhez lásd a kapcsolódó Mitigációs intézkedést.

Időtáv

Kezdés: 2021

Befejezés: 2030

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy

Szabadegyháza Önkormányzat

Várható költségek

Részletes tervek alapján becsülhető

Célcsoport

intézmények, középületek használói

Igénybe vehető pénzügyi források

Várhatóan a Környezet- és Energiahatékonyság, valamint a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program kiírásai.

A.4 Zöldtetők kialakítása

Kapcsolódó specifikus cél: Adaptációs képesség fejlesztése a növekvő hőstresszel szemben

A zöldtetők és zöldhomlokzatok kellemesebbé teszik a mikroklímát, esztétikus felületeket képeznek, segítenek csökkenteni a szálló por koncentrációt és még üvegházgázokat is megkötnek.

Az önkormányzat extenzív zöldtetők, zöldhomlokzatok kivitelezését tervezi közintézményeken.

A település központi épületeinek zöldítése kommunikációs üzenetként is szolgál a lakók számára Szabadegyháza elkötelezettségéről a klímatudatos jövő iránt.

Az extenzív zöldtetők igen hatékonyan képesek segíteni az adott épület fűtési és hűtési célú energiafogyasztásának csökkentését, és kellemesebb klíma kialakítását is. Ezáltal tovább csökkenthető a hőstressz hatása az épületekben tartózkodókra.

Időtáv

Kezdés: 2021

Befejezés: 2030

Célcsoport

Önkormányzat, lakosság

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy

Önkormányzat és/vagy cégek

Tervezett költségek

A várható költségek nagyban függenek az épületek adottságaitól vagy a kívánt zöldfelületek típusától.

A.5 Adaptációs megoldások előtérbe helyezése a tervezett beruházások végleges terveinek megalkotása során

Kapcsolódó specifikus cél: Reziliens és/vagy adaptív fejlesztések megvalósítása

Az intézkedés részletei:

A következő időszak létesítmény-fejlesztési terveinek elkészítésekor javasolt megvizsgálni, és lehetőség szerint élni az alábbi klímaadaptációt elősegítő eszközökkel:

- vízáteresztő burkolatok alkalmazása a lehető legnagyobb burkolandó felületen
- zöld homlokzat és/vagy zöld tető telepíthetősége
- árnyékolók (legalább a déli oldalon, különös tekintettel az üvegezett felületekre)
- telekre hulló csapadék szikkasztása és/vagy gyűjtése és újrahasznosítása
- homlokzat- és burkolatszínek és felületek klímaadaptív megválasztása (pl. világos színek)

Időtáv

Kezdés: 2021

Befejezés: 2030

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy

Szabadegyháza Önkormányzat

Célcsoport

településfejlesztők, tervezők

Várható költségek

A javasolt szempontok vizsgálatának extra költségei nincsenek, azonban a beruházások kivitelezési költségeit megnövelhetik a kiválasztott, alkalmazni kívánt kiegészítő elemek. Ugyanakkor pl. a megfelelő árnyékolás (akár zöld homlokzat segítségével), illetve a kedvezőbb helyi mikroklíma kialakítása az üzemeltetési időszakban a fűtési- és hűtési költségráfordítások igényét csökkenti, az esővízgyűjtés pedig a locsolási költségeket csökkentheti, ezáltal hosszú távon megtérülhet a befektetés.

Igénybe vehető pénzügyi források

Várhatóan a Környezet- és Energiahatékonyság, valamint a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program kiírásai.

A.6 Alkalmazkodás javítása helyi jogszabályokkal

Kapcsolódó specifikus cél: Reziliens és/vagy adaptív fejlesztések megvalósítása

Az intézkedés részletei:

A helyi szabályozások számos lehetőséget adnak a beavatkozásra az alkalmazkodó képes, rugalmasan ellenálló település kialakítása érdekében. Szabadegyházán ezekre a törekvésekre hajlandóság is mutatkozik a településvezetők részéről.

Javasolt egy környezetvédelmi (vagy szűkebben: éghajlatvédelmi) rendelet létrehozása, melynek elemei lehetnek többek közt:

- a megújuló energiákat hasznosító vállalkozások iparüzési adójának csökkentése, parkolóikat fák nélkül hagyó vállalkozások adójának növelése mellett;
- a zöldterületek fenntartója és a közművek kezelői közti együttműködést ki kell terjeszteni és elmélyíteni, pl. szabályozni, hogy nem csak az közút kezelőket, hanem a zöldfelület-fenntartási részleget is értesíteni kell előzetesen és egyidejűleg, amikor a közmű-kezelők talajszintet érintő karbantartást vagy felújítást végeznek, ill. kertészeti szakfelügyelet elvárását ilyen beavatkozások esetén. (Ha a fák gyökereinek elvágása megtörténik a zöldterület-fenntartók értesítése nélkül, az életveszélyes balesetekhez vezethet.);
- a helyi építési szabályzatban adaptációs célok előtérbe helyezése, pl.:
  - az új parkoló burkolata legyen teljes rétegrendben vízáteresztő;
  - a telepítendő fa legyen legalább 10 cm törzsátmérőjű
  - új építésű ingatlanok esetében az ingatlan területére hulló csapadékot az ingatlan területén szükséges elszikkasztani vagy gyűjteni és hasznosítani 10mm/óra csapadékmennyiségig
  - új út építésénél, útrekonstrukciónál az ideális útkeresztmetszetben a burkolt és a vízáteresztő/zöld felületek aránya közel azonos
- Új szabályozás a fejlesztésekről, pl.:
  - az önkormányzati fejlesztések és a település belterületén megvalósítandó, legalább 30*50m vagy 1500 m² területű szabad tér felújítása vagy beépítése esetén meg kell vizsgálni, hogy a helyi mikroklíma szempontjából hogyan lehetne előnyösen megvalósítani a fejlesztést. Ehhez mikroklimatikus modellezést szükséges végeztetni a tervezési folyamat során, és az eredmények szerint kell a végleges tervet megalkotni (pl. Envi-met programmal). A modellezés megmutatja, hogy az emberek hőérzete (és akár más tényezők alapján is) egy adott köztér mennyire kellemes, adott változtatások (pl. burkolatcsere, faültetés) ezt hogyan befolyásolják. A modell-eredmények alapján lehet és kell kiválasztani a lehetséges megoldások közül azt, amelyik valóban hatékonyan válaszol a hőhullámok kihívásaira.

Időtáv

Kezdés: 2021

Befejezés: 2030

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy

Önkormányzat, jegyző

Célcsoport

építetők, tervezők, lakosság

Várható költségek

A szabályok megalkotásának nincsenek költségei.

A.7 Helyi értékek védelme

Kapcsolódó specifikus cél: Sérülékeny társadalmi csoportok és helyi értékek védelme

A klímaváltozás mind a lakosságot, mind a természeti és épített környezetet kihívások elé állítja. Az emberi egészség mellett Szabadegyháza helyi értékeinek (épületek, közösségi kert, arborétum, események...) védelme is kiemelten fontos. A változásokra való felkészülés elengedhetetlen sarokköve az értékvédelemnek.

A hóhullámok, a hosszabb aszályos időszakok, a hirtelen lezúduló csapadék vagy az erős viharok által a jövőben várhatóan okozott károk minimalizálásához specifikusan az adott helyi értékekre vonatkozóan kell megtenni a szükséges megelőző lépéseket.

A közösségi kert esetében szélvédő falakat, öntözőrendszert, az arborétum esetében megfelelő árokrendszerrel történő vízutánpótlást, az épületek esetében a tetőszerkezetek megerősítését, a helyi események (pl. Cukorfalat Fesztivál) tekintetében hőszigetelés elkészítését, árnyékolást, vízszűrés, páraakapukat, tájékoztatást említhetjük, mint legfontosabb megelőző lépéseket.

Időtáv

Kezdés: 2021

Befejezés: 2030

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy

Önkormányzat

Célcsoport

önkormányzat, közterület fenntartók, építetők, tervezők, lakosság

Várható költségek

A védendő helyi értéktől és a védekezési akciótól függő költség.

A.8 Idős korosztály védelme a klímaváltozás hatásaitól

Kapcsolódó specifikus cél: Sérülékeny társadalmi csoportok és helyi értékek védelme

Szabadegyháza lakossága erősen elöregedő. A klímastratégia helyzetelemzés részében kifejtett tendenciák mentén egyre nagyobb arányúvá válik a településen a különösen érzékeny idős korcsoport, mely az időjárási szélsőségekkel, hóhullámokkal szemben sokkal sérülékenyebb. Az ő védelmükre nagyobb hangsúlyt kell fektetnie a település vezetőinek az adaptív kapacitás növelésével.

A korábban bemutatott intézkedések keretében megvalósulnak olyan beruházások a jövőben (árnyékolás, hőhatásokat enyhíteni képes középületek, zöldfelület-fejlesztések, stb) melyek ezt a célt is szolgálják. Emellett kiemelten fontos a folyamatos tájékoztatás, tudatosítás is az idős korosztály irányába azzal kapcsolatban, hogy az egyes szélsőséges hatások idején kihez fordulhatnak segítségért, milyen praktikákkal enyhíthetik egyénileg az őket érő hatásokat. Fontos, hogy időben tájékoztassák őket a várható időjárási szélsőségekről (megfigyelő és információs rendszer), hogy megfelelően felkészülhessenek. Továbbá be kell vonni az őket segítő csoportokat is (ápolók, szociális munkások, fiatalabb rokonok) a segítségnyújtásba. Ezt leginkább képzésekkel, tájékoztató kommunikációval lehet hatékonyabbá tenni.

Időtáv

Kezdés: 2021
Befejezés: 2030

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy
Önkormányzat, lakosság, szakértő csoportok

Célcsoport
lakosság; időseket segítő, szolgáló szakemberek

Várható költségek
Kommunikációs csatornák kiépítésének költségei és az offline kommunikációs felületek (tájékoztató plakátok, szóróanyagok) előállításának költségei.

A.9 Mezőgazdasági termelés biztosítása a megváltozott körülmények között

Kapcsolódó specifikus cél: Sérülékeny társadalmi csoportok és helyi értékek védelme

Szabadegyháza közigazgatási területének döntő részét szántók borítják. A mezőgazdaság kiemelten fontos szerepet játszik a település életében. A várható klimatikus hatások, elsősorban a vízháztartás átalakulása, a csapadékeloszlás szélsőségesebbé válása viszont nehézségek elé állítja a gazdákat. Sőt, kisebb léptékben a háztáji kertek művelését is megnehezítheti az éghajlatváltozás.

Ennek érdekében már a következő években meg kell kezdeni az adaptációs cselekvéseket. A szárazságtűrőbb szántóföldi fajok, fajták telepítése megkönnyítheti a termésátlagok fenntartását, az őszi vetésű növények nagyobb arányú termesztése pedig még termésátlag-növekedést is hozhat a jövőben. Emellett a megfelelő öntözőrendszerek kiépítése, kutak ásása, talajvíz-forgalom feltérképezése segítheti a termelést.

Fontos a megfelelő kommunikáció biztosítása is a lakosság és a gazdák felé a klímaváltozás okozta nehézségekkel kapcsolatban.

Időtáv
Kezdés: 2021
Befejezés: 2030

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy
Önkormányzat, mezőgazdasági szakemberek

Célcsoport
gazdák, lakosság

Várható költségek
Öntözőrendszerek, árkok, kutak kiépítésének költségei. Új fajtákra történő átállás költségei. Kommunikáció, képzések költségei.

A.10 Allergén növények elleni védekezés

Kapcsolódó specifikus cél: Sérülékeny társadalmi csoportok és helyi értékek védelme

A lakosság egyre nagyobb hányada küzd allergiás megbetegedésekkel. Ennek egyik oka az ún. özőnfajok (pl. parlagfű) elterjedése, melyek egy része nagy mennyiségű allergén pollent juttat a levegőbe. Az allergiás megbetegedések a klímaváltozás hatásaival is összefüggésbe hozhatók, hiszen a megváltozó körülmények biztosítanak megfelelő környezetet az új allergiát okozó jövevényfajok elterjedésének. Az ilyen fajoknak további terjedési lehetőséget biztosít az erősen zavart környezet, így a stabil ökoszisztémák kialakítása gátolhatja elszaporodásukat.

Végző megoldásként az időközönként végzett irtás jelenthet időszakos megoldást.

A település vezetőinek és lakosságának együttesen kell megakadályoznia az allergén növények túlzott elterjedését, és az ezzel kapcsolatosan fellépő extra egészségügyi terhelést.

Az Önkormányzatnak tájékoztató szóróanyagokkal kell informálnia a lakosságot a lehetséges cselekvési módokról.

Az erdők arányának növelése szintén segítheti az allergén fajok elterjedése elleni akciókat, illetve a szél által szállított pollen megkötését.

Erdőtelepítésnél és faültetésnél érdemes szem előtt tartani a telepítendő fajok allergizáló hatásait.

A szántóterületeken a gazdák feladata a megfelelő időközönként végzett irtás, melynél a megelőzés mindig olcsóbb és egyszerűbb alternatívát kínál.

Időtáv

Kezdés: 2021

Befejezés: 2030

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy

Önkormányzat, mezőgazdasági szakemberek, lakosság

Célcsoport

lakosság, gazdák

Várható költségek

Védelmi akciók megtervezésének és kivitelezésének költségei, melyek azok volumenétől és gyakoriságától függenek.

Kommunikáció költségei (pl. tájékoztató szóróanyagok).

A.11 Települési zöldfelületek bővítése, extenzív zöldfelület-gazdálkodás

Kapcsolódó specifikus cél: Klímatudatos zöldfelület fejlesztés

Az intézkedés részletei:

A település egyik legsérülékenyebb, egyben kiemelkedő alkalmazkodási potenciált jelentő rendszere a klímaváltozás várható hatásai tükrében a zöldfelületek hálózata.

A fák és a települési zöldfelületek olyan komplex ökológiai szolgáltatásokat nyújtanak, melyek sokat segítenek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban, mind a hőhullámok, mind az intenzív csapadékok kezelése terén. A település zöldfelületeinek nem csak árnyékoló és szén-dioxid, ill. pormegkötő, valamint oxigéntermelő szerepe van, a csapadékvíz felfogásában, részleges párologtatásában és felhasználásában is kiemelkedő jelentőségük van. Ezzel pedig a települési mikroklimát képesek kedvezően befolyásolni, több fokkal is csökkentve a hőmérsékletet és kellemesebbé téve a hőérzetet.

Egységes zöldfelület-fejlesztési koncepció, stratégia és részletes ütemtervek kidolgozása: első lépésként, lehetőség szerint a fakataszter létrehozásával párhuzamosan, annak eredményeire építve szükséges a település zöld-vagyonának fejlesztésére vonatkozó szakmai anyag kidolgozása.

Extenzív kezelésű biodiverz zöldfelületek kiterjedésének növelése: Különösen akkor hatékonyak ezek a rendszerek, ha természetközeli, minél vastagabb talajréteggel és többszintes növényzettel rendelkeznek, ezt a már meglévő zöldfelületek ápolásánál, fejlesztésénél és kezelésénél is figyelembe kell venni (például a gyepterületeket nem kell túlnyírni, hagyni lehet a természetes növényzet betelepülését, rétté alakulást).

A beépített/burkolt területek további növelésének megakadályozása

Szárazabb, melegebb klimatikus viszonyokat is jól tűrő növényállomány kialakítása: Szem előtt kell tartani, hogy a klímaváltozás miatt már csak úgy létesíthetőek intenzív, reprezentatív parkfelületek, ha öntözőrendszerrel vannak ellátva. Cél, hogy a fenntartás energia- és vízigénye racionális maradjon. A

gyepfelületek esetében a kevésbé kiemelt területeken szárazságtűrőbb fűmagkeverékeket szükséges vetni, aminek a fenntartásához nem szükséges automata öntözőberendezés. Azokon a felületeken, ahol nem megoldott az öntözés, a környezeti feltételekhez jól alkalmazkodó, szárazságtűrő, extenzív körülményeket is elviselő növényeket (évelőket, cserjéket) javasolt ültetni. Rózsát, egynyári virágokat öntözés nélkül fenntartani már nem lehet, mert pont az esztétikai értékükből veszítenének a kevésbé kedvező körülmények között.

Időtáv

Kezdés: 2021

Befejezés: 2030

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy

Településfejlesztési szakértők, gondnokság, zöldfelület-fenntartók

Célcsoport

közterület-használók és a fejlesztéssel érintett területeken lakók/dolgozók

Várható költségek

Részletes felújítási tervek alapján kalkulálendő. Az éves zöldterület-fejlesztési/fenntartási keretet javasolt 25%-kal megnövelni.

A.12 Erdőtelepítés

Kapcsolódó specifikus cél: Klímadatastos zöldfelület fejlesztés

Szabadegyházán az önkormányzat részéről már megvan az elhatározás egy erdőtelepítési projekt kapcsán, és megkezdődtek az előkészítő felmérések.

A levegőminőség javítása és a porszennyezés megszürése érdekében az uralkodó szélirány felől javasolt véderdőt kialakítani, erdősáv rendszerben, őshonos fajokkal.

A telepítés pontos megtervezéséhez, lehetséges helyszínek feltérképezéséhez szükséges szakértő bevonása:

- ütemezési javaslat,
- fajok, fajták kiválasztásához helyszíni talajmintavétel és részletes termőhelyfeltárás,
- környezeti értékelés.

Javasolt fajok pl.: molyhos tölgy, kocsánytalan tölgy, csertölgy, tatárjuhar, mezei juhar, magyar kőris, mezei szil, vénic szil, vadkörte, vadalma, szürke nyár, rezzgő nyár, közönséges nyír.

Ezekben belül a szárazságtűrő alfajok, változatok telepítése javasolt.

Időtáv

Kezdés: 2021

Befejezés: 2030

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy

Önkormányzat, környezetgazdálkodási és ökológiai szakemberek

Célcsoport

lakosság (elsősorban a sérülékeny társadalmi csoportok (idősek, kisgyermek, csecsemők, krónikus betegségben szenvedők)

Várható költségek

erdőtelepítés egység-költsége: kb. 2 millió Ft/ha (többéves utóápolással)

intézkedés körvonalazása után becsülhető az összköltség

A.13 Esővíz gyűjtése és hasznosítása háztartási szinten

Kapcsolódó specifikus cél: Vízmegtartás növelése

A hirtelen, nagy mennyiségben lezúduló csapadékok számos problémát okozhatnak a települési infrastruktúrában, különösen, ha az elvezetésük, szikkasztásuk nem kielégítően megoldott. Ugyanakkor a vízhiányos időszakokban enyhítést jelent, ha a talajban, vagy mesterséges infrastruktúrákban korábban készletezett vizet felhasználhatjuk.

A lakossági csapadékvíz-gyűjtés támogatásához megoldás lehet pl: ha a lakos csekély önerő megfizetése és 1-2 órás képzés/tájékoztató után csapadékvíz-gyűjtő edényt kap, melynek kihelyezéséről és szakszerű működtetéséről gondoskodnia kell.

Önkormányzati épületek esetében a csapadékvíz gyűjtése, hasznosítása vagy szikkasztása lehetőleg az adott ingatlanon történjen. Elsősorban felújítások során a tervezési folyamatban szükséges elvárásként kell megfogalmazni ezt a kitélt.

Időtáv

Kezdés: 2021

Befejezés: 2030

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy

Önkormányzat, külső szakértők

Célcsoport

lakosság, önkormányzati intézmények és vízelvezető infrastruktúrák fenntartói

Várható költségek

Évi -500 000 Ft lakossági támogatás.

Önkormányzati intézményeknél részletes műszaki tervek birtokában becsülhető

A.14 Nagyméretű csapadékvíz-gyűjtő és tároló kialakítása

Kapcsolódó specifikus cél: Vízmegtartás növelése

Szabadegyházán egy nagyméretű csapadékvíz-gyűjtő és tároló kiváló lehetőséget nyújthat az aszályos időszakok vízhiányának kezelésére. Települési szinten szükség van egy tanulmánytervre a csapadékvíz elvezetésének megoldására, majd részletes műszaki tervek készítésére és a szükséges infrastruktúrák kiépítésére a tárolóhoz kapcsolódóan.

A szikkasztó infrastruktúra rendszeres karbantartása elengedhetetlen.

Időtáv

Kezdés: 2021

Befejezés: 2030

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy

Önkormányzat, tervező és kivitelező cégek

Célcsoport

lakosság, önkormányzat, vízelvezető infrastruktúrák fenntartói

Várható költségek

Részletes műszaki tervek birtokában becsülhető a tároló kialakításának költsége.

A szikkasztó infrastruktúra rendszeres karbantartása -1 M Ft/év

A.15 Vízáteresztő burkolatok kialakítása

Kapcsolódó specifikus cél: Vízmegtartás növelése

Közterek és parkok: minél nagyobb zöldfelületek és vízáteresztő felületek biztosítása.

Burkolt felületek csökkentése: Mivel a vízgazdálkodásban a növényzet alatti talajnak is kiemelkedő szerepe van, végig kell gondolni a már burkolt felületek esetleges feltörését is. Fontos azt is szem előtt tartani, hogy közterületek felújításakor csak a lehető legszükségesebb méretű felületek legyenek burkolva, ahol lehet, legyen talaj és növénytakaró, ahol szükséges valamennyi szilárdítás, részesítsék előnyben a vízáteresztő burkolatokat.

Időtáv

Kezdés: 2021

Befejezés: 2030

Végrehajtásért és koordinálásért felelős részleg, személy
önkormányzat, szakértők

Célcsoport

lakosság, vízvezető infrastruktúrák fenntartói

Várható költségek

Felújításokkal, fejlesztésekkel párhuzamosan végezve nem jár jelentős többletköltséggel; célzott akciók költsége részletes tervek birtokában becsülhető.

5. HORIZONTÁLIS CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ KAPCSOLÓDÓ INTÉZKEDÉSJAVASLATOK

H.1 Szabad a bringa! - A helyi kerékpáros közlekedés népszerűsítése

Megnevezés	Kerékpáros közlekedés népszerűsítése		
Kapcsolódó specifikus cél	H2, H3		
Felelős	önkormányzat, Hungrana	Időkeret (-tól -ig):	2021-2025
Rövid leírás	A kerékpáros közlekedést népszerűsítő kampányok megvalósítása, támogatása (pl. az Európai Mobilitási Hét keretein belül Kerékpáros Nap szervezése különböző programokkal, az országos Bringázz a Munkába! kampány helyi szintű népszerűsítése), a települési kerékpáros szolgáltatói infrastruktúra népszerűsítése, szereplőivel való együttműködés.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, társadalmi szervezetek		
Összköltség (HUF):	11 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázat, PPP		
Eredmény/mutató:	kampány, szemléletformáló rendezvény (/év)	érték:	m.e.:
		2	db

H.2 Közlekedj okosan - Mobilitási kampány az egyéni autóhasználat visszaszorításáért

Megnevezés	Kampány az egyéni autóhasználat visszaszorításáért		
Kapcsolódó specifikus cél	H2, H3		
Felelős	önkormányzat, helyi közösségi közlekedésért felelős cégek	Időkeret (-tól -ig):	2021-2025
Rövid leírás	A településen magas az egyéni autóhasználat aránya, holott a település adottságai lehetőséget adnak arra, hogy alternatív, klímamentes közlekedési módokat is intenzívebben igénybe vegyenek a helyi lakosok. A mobilitási kampány a helyi közösségi közlekedési társaságokkal együttműködésben valósul meg.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, közösségi közlekedésben érintett vállalatok		
Összköltség (HUF):	10 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázat		
Eredmény/mutató:	csökkent autóforgalom	érték:	m.e.:
		xxx	db

H.3 Házhöz megy csekkcsökkentő - Szerződéses energetikai és klímavédelmi tanácsadó

Megnevezés	Energetikai és klímavédelmi tanácsadó		
Kapcsolódó specifikus cél	H1, H2		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	A házhöz menő tanácsadó célja, hogy a lakosság számára elérhető tanácsadási lehetőséget biztosítson az energia- és klímamentes életmódot, a háztartási szintű beavatkozási/fejlesztési lehetőségeket, az ezt támogató pályázati és egyéb lehetőségeket illetően. A tanácsadás interaktív, elektronikus csatornákon és személyesen történik (előre meghatározott nyitvatartási időben). Több budapesti kerület (pl. Hegyvidék, Zugló) évek óta működtet hasonló irodákat, amelyek tapasztalatai bizonyítják: a személyes tanácsadás lehetősége előmozdítja a felújítási (és befektetési) hajlandóságot és nagyban hozzájárul a települések zöldítéséhez.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság		
Összköltség (HUF):	10 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázatok		
Sérülékeny célcsoport(ok):	alacsony jövedelmű háztartások		
Eredmény/mutató:		érték:	m.e.:
	működő tanácsadó iroda (/év)	igen	igen/nem
	tanácsadással elért háztartások száma (/év)	20	db

H.4 Szabad Zöld - A közterületek klímamentes fejlesztése és fenntartása

Megnevezés	Közterületek klímamentes fejlesztése és fenntartása
Kapcsolódó	H2

specifikus cél			
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	A település közterületei és egyéb zöld felületei jelentős CO ₂ nyelő kapacitást jelentenek és hozzá járulnak az éghajlatváltozás hatásaival szembeni alkalmazkodóképességhez/rugalmassághoz. A klímaadaptációs képesség növelése ebben az esetben egyrészt a meglévő zöldfelületek bővítésével lehetséges (fák, bokrok telepítése), másrészt viszont a területek növényzettel való beültetésében alapvető szempontnak kell lennie a várható klimatikus változások és hatások, valamint a víztakarékosság miatt az aszályos időszakokat lehetőleg öntözés nélkül is jól viselő, őshonos, beporzó barát növényfajok alkalmazása.		
Bevont érintetti csoportok	lakosság, társadalmi szervezetek, intézmények és vállalkozások		
Összköltség (HUF)	50 millió		
Finanszírozási forrás:	saját erő, pályázati forrás (régiós és hazai alapok), egyéb		
Eredmény/mutató:	CO2 nyelő kapacitás növekedés	érték:	m.e.:
		10	%
	zöld felületek növekedése	5	%

H.5 Tüzelj okosan! - kampány előkészítése

Megnevezés	Hulladékkal való tüzelés visszaszorítása I. - kampány előkészítése		
Kapcsolódó specifikus cél	H1, H2		
Felelős	önkormányzat	Időkeret (-tól -ig):	2020-2021
Rövid leírás	A lakosság megfelelő tájékoztatása és szemléletformálása érdekében kommunikációs kampányra lesz szükség annak érdekében, hogy visszaszorítható legyen a hulladékkal és egyéb rossz minőségű tüzelőanyagokkal való tüzelés. Ennek első lépéseként egy megfelelő projekt koncepció kidolgozása történik meg az érintett szervezeti egységek, valamint lehetőség szerint a releváns helyi civil szervezetek, véleményvezérek és kezdeményezések bevonásával.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, szociálisan rászoruló, civil szervezetek		
Összköltség (HUF):	0,1 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	konceptió és kommunikációs terv	érték:	m.e.:
		1	db

H.6 Tüzelj okosan! - érintettek támogatása

Megnevezés	Hulladékkal való tüzelés visszaszorítása II. - érintettek támogatása		
Kapcsolódó specifikus cél	H1, H2		
Felelős	önkormányzat	Időkeret (-tól -ig):	2021-2022
Rövid leírás	2020/2021 telén a hulladékos telkek feltérképezésre kerülnek, amelyekről elszállításra kerül a hulladék - ehhez az önkormányzat támogatja a jellemzően hátrányosabb helyzetű tulajdonosokat.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, szociálisan rászoruló, civil szervezetek		
Összköltség (HUF):	0,5 millió		

Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	adatbázis az érintett ingatlanokról	érték:	m.e.:
	a hulladék elszállítása az érintett ingatlanokról	1	db
		igen	igen/nem

H.7 SzabadFöld - Önkéntes természet és klímavédelmi csoport szervezése

Megnevezés	SzabadFöld - Önkéntes természet és klímavédelmi csoport szervezése		
Kapcsolódó specifikus cél	H2		
Felelős	önkormányzat, véleményvezérek	Időkeret (-tól -ig):	2021-2025
Rövid leírás	Az önkormányzat kezdeményezésére megalakul a SzabadFöld mozgalom, amelynek célja, hogy egy olyan aktív közösséget hozzon létre, amely a település zöld ügyeit nyomon követi és beavatkozik, ha szükséges. Ennek felépítését az önkormányzat támogatja képzésekkel és tárgyi eszközökkel. A SzabadFöld példamutató aktivitásával magával húzza az addig passzívabb csoportokat is, így a klímavédelem ügye még inkább fókuszba kerül.		
Bevont érintetti csoportok:	társadalmi szervezetek, oktatási intézmények, lakosság		
Összköltség (HUF):	5 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	a mozgalomban aktív polgárok száma	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem

H.8 Okosan a vízzel! - A vízfogyasztás mérséklése irányuló kampány

Megnevezés	Okosan a vízzel! - A vízfogyasztás mérséklése irányuló kampány		
Kapcsolódó specifikus cél	H2, H3		
Felelős	önkormányzat	Időkeret (-tól -ig):	2021-2025
Rövid leírás	Az önkormányzat felméri a lakossági vízfogyasztási szokásokat, majd a különböző magatartási minták elemzését követően kampányt indít arra vonatkozóan, hogyan érdemes és kell spórolni a vízzel. A kampány üzenet az anyagi spórolás mellett a mitigációs célok hangsúlyozása. A kampány szezonális jelleggel irányítaná rá a figyelmet a problémára (pl. esővíz gyűjtése, locsolási praktikák bemutatása).		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság		
Összköltség (HUF):	5 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Kapcsolódó specifikus cél:	Energiatudatosság		
Eredmény/mutató:	az elfogyasztott víz mennyisége	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem

H.9 Edd Szabaddon! - Helyi élelmiszerek népszerűsítését célzó kampány

Megnevezés	Edd szabadon! - Helyi élelmiszerek népszerűsítését célzó kampány		
Kapcsolódó specifikus cél	H4		
Felelős	önkormányzat, helyi élelmiszerezellel foglalkozó vállalkozók	Időkeret (-tól -ig):	2021-2025
Rövid leírás	Az önkormányzat együttműködve a helyi élelmiszer termeléssel és kereskedelemmel foglalkozó vállalkozókkal kampányt indít a helyi termékek népszerűsítésére Edd Szabaddon! néven. A kampány fókuszában a körkörös gazdaság főbb üzenetei állnak, amely a rövid ellátási láncokat preferálja, így támogatva a helyi termelőket és kereskedőket. A kommunikációs kampányhoz az önkormányzat kedvezmény-programot és termelői vásárok szervezését is biztosítja.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, helyi termelők/kereskedők		
Összköltség (HUF):	10 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	a helyi termelők bevételeinek növekedése	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem

6. VÉGREHAJTÁSI KERETRENDSZER MEGVALÓSÍTÁSA

[gyk5] megjegyzést írt: ez a végső verzióhoz kerül kidolgozásra

6.1. Intézményi együttműködési keretek

6.2. Érintettek, partnerségi terv

A Szabadegyháza Község Önkormányzatának legfőbb érintettjei:

Irányítottan megkeresendő partnerek körének megszólítása
Szélesebb társadalom bevonása

6.3. Finanszírozás

A pénzügyi tervezés során fontos, hogy a település mérlegelje klímaalap létrehozásának lehetőségét és ezt lehetőség szerint valósítsa meg.

6.4. Monitoring és felülvizsgálat

Közbülső értékelés

Klímastratégiai módszertani útmutatás:

6.5. A jövőbeni stratégiai tervezési és felülvizsgálati tevékenység harmonizálása a klímastartéigiával

7. MELLÉKLET

7.1. Főbb érintettek

KUTATÁS KOMMUNIKÁCIÓ KÉPZÉS

DÖNTÉSHOZÓKNAK, ÖNKORMÁNYZATOKNAK,
VÁLLALATOKNAK ÉS HÁZTARTÁSOKNAK

HAZAI ÉS NEMZETKÖZI KLÍMA- ÉS
ENERGIAPOLITIKÁRÓL, ENERGIAHATÉKONYSÁGRÓL,
MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOKRÓL

ENERGIACLUB
SZAKPOLITIKAI INTÉZET
MÓDSZERTANI KÖZPONT

www.energiaklub.hu